

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
17.05.2021. - 21.05.2021.

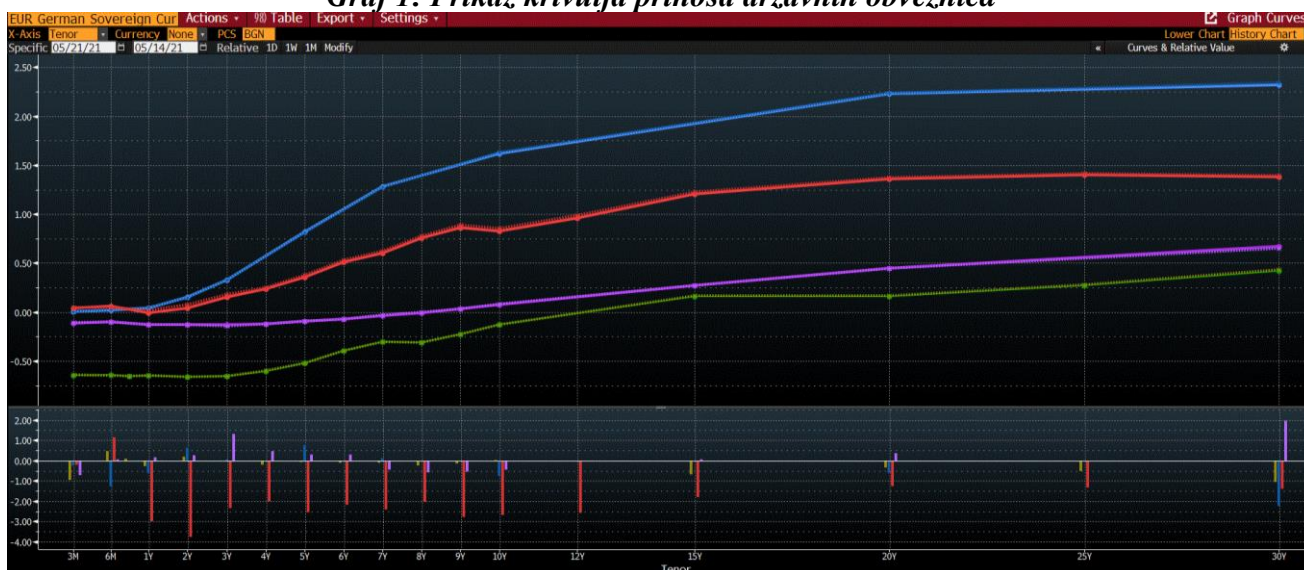
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan						
	14.5.21	-	21.5.21	14.5.21	-	21.5.21	14.5.21	-	21.5.21	14.5.21	-	21.5.21				
2 godine	-0,66	-	-0,65	↗	0,15	-	0,15	→	0,08	-	0,04	↘	-0,12	-	-0,12	→
5 godina	-0,52	-	-0,52	→	0,81	-	0,82	↗	0,38	-	0,36	↘	-0,09	-	-0,09	→
10 godina	-0,13	-	-0,13	→	1,63	-	1,62	↘	0,86	-	0,83	↘	0,09	-	0,08	↘

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	14.5.21	-	21.5.21	
3 mjeseca	-0,620	-	-0,631	↘
6 mjeseci	-0,649	-	-0,644	↗
1 godina	-0,629	-	-0,625	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 21.05.2021. godine (pune linije) i 14.05.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone su na sedmičnom nivou zabilježili smanjenje. Prinosi njemačkih obveznica nisu bitnije promijenjeni, a najveći pad od 2 do 4 bazna poena zabilježili su prinosi španskih i italijanskih obveznica. Njemačka je u prošloj sedmici emitovala desetogodišnje obveznice, gdje je zabilježen rast prosječno ostvarenog prinosa (-0,09%), a koji predstavlja najveći prinos ostvaren na aukciji ovih obveznica u posljednje dvije godine. Pored toga, potražnja na ovoj aukciji je bila najniža od marta prošle godine. Italija je odobrila stimulativni paket vrijedan 40 milijardi EUR kojim se pruža ekonomska podrška preduzećima i porodicama pogođenim ograničenjima Covid-19. Premijer Draghi je izjavio da će mjere podržati ekonomski rast Italije dok se proces vakcinacije ubrzava, a pandemija usporava, ali je istakao da je neophodno i više od 200 milijardi EUR iz Fonda za oporavak EU da bi se značajno

podstakao potencijal za rast zemlje. Guverner Centralne banke Francuske de Galhau je izjavio da bi ekonomija Francuske u ovoj godini trebalo da zabilježi rast od najmanje 5,5%, a nove prognoze ove institucije se očekuju u junu.

Predsjednica ECB Lagarde je izjavila da ECB ostaje posvećena zaštiti ekonomije eurozone jer je put pandemije i dalje neizvjestan, te vlasti ne bi trebalo da uskoro povlače podršku. Nakon toga je izjavila da ECB pažljivo prati rast prinosa, te da je isuviše rano da se vodi polemika o dugoročnim problemima, odnosno da je prerano da se postavljaju pitanja koja se odnose na srednji do dugi period. Lagarde je dodala da fokus mora ostati na povoljnim uslovima finansiranja i da se eurozona nalazi u procesu oporavka. Njen zamjenik de Guindos je na konferenciji EU ministara finansija zaključio da su nedavni ekonomski pokazatelji bili znatno povoljniji nego što je to bio slučaj prije tri mjeseca, te da se oporavak nastavlja. Vezano za pitanje monetarne politike, on je dodao da će odluka na junskoj sjednici ECB zavisiti od podataka, ali i da se moraju zadržati veoma prilagodljivi uslovi monetarne politike. Glavni ekonomist ECB Lane je izjavio da ECB ima „puno posla“ da podigne inflaciju na cilj od 2% i da su tržišni razgovori o naglo rastućim cijenama pogrešni. Lane je odbacio ovu temu, tvrdeći da će biti potrebne godine da se tržište rada vrati na nivo prije krize, te da su bilansi korporacija iscrpljeni, a ekonomski oporavak i dalje je zasnovan na obilnoj podršci centralne banke i vlade.

ECB je objavila izvještaj o finansijskoj stabilnosti u kojem se navodi da bi eurozona mogla biti suočena sa povećanim rizicima po finansijsku stabilnost usljed visokih opterećenja na dugovanja vlada i kompanija. Dalje se navodi da ukoliko dodatna iznenađenja vezano za inflacije u SAD podstaknu investitore da očekuju brže pooštavanje monetarne politike, time utičući na rast prinosa bez pratećeg poboljšanja privrednog rasta, moglo bi doći do značajnog prelijevanja sa tržišta dionica SAD.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP – EZ (kvartalno) 2. prelim. podatak	I kvartal	-0,6%	-0,6%	-0,7%
2.	GDP – Holandija (kvartalno) 2. prelim. podatak	I kvartal	-0,5%	-0,5%	-0,1%
3.	Trgovinski bilans (u milijardama EUR) – EZ	MAR	18,7	13,0	23,1
4.	Trgovinski bilans (u milijardama EUR) – Italija	MAR	-	5,19	4,75
5.	Trgovinski bilans (u milijardama EUR) – Holandija	MAR	-	6,5	5,1
6.	Bilans tekućeg računa – EZ (u milijardama EUR)	MAR	-	17,8	25,9
7.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G)	MAR	-	18,3%	5,4%
8.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	MAJ	55,1	56,9	53,8
9.	Zaposlenost – EZ (kvartalno) prelim.	I kvartal	-	-0,3%	0,4%
10.	Stopa inflacije – EZ (final.)	APR	1,6%	1,6%	1,3%
11.	Temeljna stopa inflacije – EZ (final.)	APR	0,8%	0,7%	0,9%
12.	Stopa inflacije – Italija (final.)	APR	1,0%	1,0%	0,6%
13.	Stopa inflacije – Austrija (final.)	APR	1,9%	1,9%	2,0%
14.	Broj novoregistrovanih automobila – EU (G/G)	APR	-	218,6%	87,3%
15.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	MAJ	-6,5	-5,1	-8,1
16.	Potrošnja stanovništva – Holandija (G/G)	MAR	-	-0,4%	-11,6%
17.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	MAR	-	38,1%	0,8%
18.	Stopa nezaposlenosti – Holandija	APR	-	3,4%	3,5%

SAD

Tokom protekle sedmice ministrica finansija SAD Yellen je promovisala plan predsjednika Bidena za povećanje korporativnih poreza na dobit u infrastrukturi, u vrijednosti od 2,2 biliona USD, izjavivši pred Privrednom komorom da će ti planovi poboljšati profitabilnost i konkurentnost američkih korporacija i da se nada da će poslovni lideri to uvidjeti i podržati Plan zapošljavanja.

Fed je objavio zapisnik s posljednjeg sastanka gdje je jedan broj članova Feda sugerisao da ukoliko ekonomija nastavi da brzo napreduje ka zadatim ciljevima Komiteta, na nekom od narednih sastanaka bi se moglo raspravljati o planu smanjenja tempa programa kvantitativnih olakšica. Iako su članovi Feda malo poboljšali svoju ekonomsku prognozu, neki od članova su naveli da će vjerovatno biti potrebno neko vrijeme da ekonomija zabilježili značajan dalji rast ka cilju maksimalne zaposlenosti i cjenovne

stabilnosti u odnosu na uslove koji su preovladavali u decembru prošle godine.

Ministrica finansija SAD Janet Yellen se založila za ambiciozne napore da se okonča opšta "trka do dna" oko poreza na dobit kompanija. Ministarstvo finansija je zatražilo globalnu minimalnu stopu poreza na dobit od najmanje 15%, što je manje od stope od 21% koju je predložio predsjednik Biden za inostranu zaradu američkih preduzeća, naglašavajući težinu međunarodnih pregovora koje predvodi Organizacija za ekonomski razvoj.

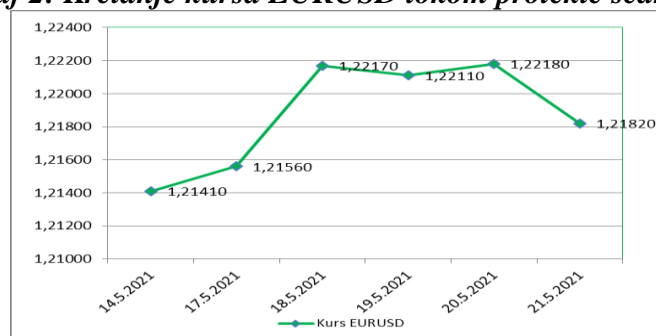
Predsjednik Fed-a Powell je u četvrtak ubrzao razmatranje Fed-a o mogućem uvođenju digitalne verzije dolara koju bi kontrolisao Fed. Izjavio je da će tražiti javni komentar o toj ideji zbog pritiska pojedinih američkih zakonodavaca i velikog interesovanja za digitalne valute centralnih banaka širom svijeta. Efikasno funkcionisanje ekonomije zahtijeva da ljudi imaju povjerenje ne samo u dolar, već i platne sisteme, banke i druge ponuđače platnih usluga koje svakodnevno omogućavaju protok novca. S druge strane, Bidenova administracija cilja na kriptotransfere u cilju smanjenja utaja poreza. Prijedlog zatvaranja „poreskog jaza“ bi zahtijevao da transferi kriptovalutama u vrijednosti od preko 10.000 USD budu prijavljeni IRS-u.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	NAHB indeks tržišta nekretnina	MAJ	83	83	83
2.	Indeks započelih kuća (M/M)	APR	-2,0%	-9,5%	19,8%
3.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	14. maj	-	1,2%	2,1%
4.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	15. maj	450.000	444.000	478.000
5.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	8. maj	3.620.000	3.751.000	3.640.000
6.	PMI prerađivački sektor P	MAJ	60,2	61,5	60,5
7.	PMI uslužni sektor P	MAJ	64,3	70,1	64,7
8.	Prodaja izgrađenih kuća (G/G)	APR	1,0%	-2,7%	-3,7%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast sa nivoa od 1,2141 na nivo od 1,2182.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Prema istraživanju Bloomberg-a Velika Britanija će predvoditi ekonomski oporavak među glavnim evropskim nacijama, gdje se očekuje da će zabilježiti najbrži rast u posljednjih skoro 50 godina. Ekonomisti koji su učestvovali u ovom istraživanju su povećali prognoze ekonomskog rasta Velike Britanije za tekuću godinu na 6%, što je za 0,6% više u odnosu na prognoze iz prethodnog mjeseca, usljed ubrzanog procesa vakcinacije u Britaniji, a što dozvoljava Vladi da ublaži mjere lockdowna. Ipak, u dužem roku očekivanja nisu tako pozitivna, te su prognoze za 2023. godinu smanjene za 0,4% na 1,7%, što ukazuje na to da bi neizvjesnosti poput Brexita i zaostajanja produktivnosti Britanije mogli ponovo izaći na površinu. Kao rezultat toga, očekuju da će Britanija u dugom roku bilježiti sporiji tempo rasta u poređenju s ostalim vodećim ekonomijama Evrope.

Premijer Johnson je izjavio da naredni korak vezano za pitanje izlaska iz lockdowna mora biti poduzet „s velikom mjerom predostrožnosti“, nakon što su određene restrikcije već povučene tokom protekle sedmice. Što se tiče Brexita, Britanija zahtijeva od EU da joj dozvoli više vremena kako bi se riješio problem granice sa Sjevernom Irskom predlažući postepeno uvođenje kontrole hrane od oktobra, dok je iz

Irske saopšteno da dogovor mora biti napravljen na način koji će omogućiti funkcionisanje. Očekuje se da će ministri Velike Britanije ponuditi Australiji trgovinski sporazum kroz koji će se postepeno eliminisati sve carine i kvote, što je prepoznato kao pobjeda slobodne trgovine onih ministara koji su zagovarali Brexit. Ipak, udruženja poljoprivrednika upozoravaju da prijedlozi nulte carine i nulte kvote znače da će biti farmeri istisnuti iz posla, dok tzv. „zelene grupe“ smatraju da bi sloboda uvoza hormonima tretirane govedine iz Australije kršila obaveze koje su konzervativci preuzeli. Podaci za inflaciju koji su objavljeni prošle sedmice su pokazali da je tokom aprila zabilježen nagli skok inflacije na 1,5% sa 0,7%. Izražen rast inflacije bi mogao povećati špekulacije o tome kada bi BoE mogla da započne s procesom povlačenja stimulansa, uzimajući u obzir da ova centralna banka očekuje da će u ovoj godini ciljani nivo inflacije od 2% biti premašen.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Rightmove cijene kuća (M/M)	MAJ	-	1,8%	2,1%
2.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	APR	-	-15.100	-19.400
3.	Prosječne sedmične zarade (G/G)	MAR	4,5%	4,0%	4,5%
4.	ILO stopa nezaposlenosti (kvartalno)	MAR	4,9%	4,8%	4,9%
5.	Inflacija (G/G)	APR	1,5%	1,5%	0,7%
6.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G)	APR	3,4%	3,9%	1,9%
7.	PPI ulazne cijene proizvodnje (G/G)	APR	8,5%	9,9%	5,9%
8.	Maloprodaja (G/G)	APR	36,8%	42,4%	7,2%
9.	PMI prerađivački sektor P	MAJ	60,8	66,1	60,9
10.	PMI uslužni sektor P	MAJ	62,2	61,8	61,0

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad sa nivoa od 0,86110 na nivo od 0,86052, dok je kurs GBPUSD povećan sa nivoa od 1,4097 na nivo od 1,4150.

JAPAN

Tokom protekle sedmice, guverner Kuroda je izjavio da će BoJ razmotriti da proširi program za olakšavanje pandemije poslije septembarskog roka ukoliko bude bilo potrebno. Dodao je da je treća najveća ekonomija na svijetu i dalje na putu oporavka, jer snažan izvoz i korporativni profiti nadoknađuju određeni dio štete koju je pandemija nanijela potrošnji. Kuroda je upozorio da postoji velika nesigurnost u pogledu brzine vakcinacije, što bi moglo nanijeti štetu ekonomiji duže nego što se očekivalo, ali da su rizici po ekonomiju Japana za sada “usmjereni ka dolje”.

Izvoz je dosegao najveći rast u aprilu od 2010. godine, dok se kapitalna potrošnja fokusirala na sve veću globalnu potražnju za automobilima i elektronikom, pojačavajući očekivanja da bi poboljšanje trgovine moglo da pomogne da se treća najveća ekonomija vrati na nivo ekonomskog rasta. Nikkei je objavio da će japanska vlada podstaći kompanije da ulažu u proširenje domaće proizvodnje poluprovodnika kako bi „obezbijedila ekonomsku sigurnost“. Japan će drastično povećati postojeći fond od 200 milijardi JPY kao pomoć za podršku razvoja proizvodnih tehnologija i uspostavljanje novih pogona.

Istraživanje Reutersa je pokazalo da je povjerenje nacionalnih proizvođača u maju zabilježilo najveći nivo u više od dvije godine, zahvaljujući solidnim inostranim porudžbama. Stopa inflacije je u aprilu smanjena deveti mjesec zaredom, jer je rekordni pad računa mobilnih telefona uticao na umanjenje rasta cijene energije, što sugerise da će slaba potražnja i veći troškovi težiti nestabilnom ekonomskom oporavku. S druge strane, podaci su pokazali da se preduzeća suočavaju s rastućim ulaznim troškovima i smanjenim rastom fabričke aktivnosti u maju, ističući rizike koji utiču na ekonomiju koja se u velikoj mjeri oslanja na proizvodni sektor.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni	
				period	
1.	Indeks cijena proizvođačkog sektora (G/G)	APR	3,1%	3,6%	1,2%
2.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) P	APR	-	120,8%	65,1%
3.	GDP (Q/Q) P	I kvartal	-1,1%	-1,3%	2,8%
4.	Indeks uslužnog sektora (M/M)	MAR	0,8%	1,1%	-0,3%
5.	Industrijska proizvodnja (G/G) F	MAR	-	3,4%	4,0%
6.	Iskorištenost kapaciteta (M/M)	MAR	-	5,6%	-2,8%
7.	Trgovinski bilans (u milijardama JPY)	APR	147,7	255,3	662,2
8.	Izvoz (G/G)	APR	30,8%	38,0%	16,1%
9.	Uvoz (G/G)	APR	9,0%	12,8%	5,8%
10.	Osnovne mašinske porudžbine (G/G)	MAR	-3,3%	-2,0%	-7,1%
11.	Stopa inflacije (G/G)	APR	-0,5%	-0,4%	-0,2%
12.	PMI prerađivačkog sektora P	MAJ	-	52,5	53,6
13.	PMI uslužnog sektora P	MAJ	-	45,7	49,5
14.	Kompozitni PMI indeks P	MAJ	-	48,1	51,0

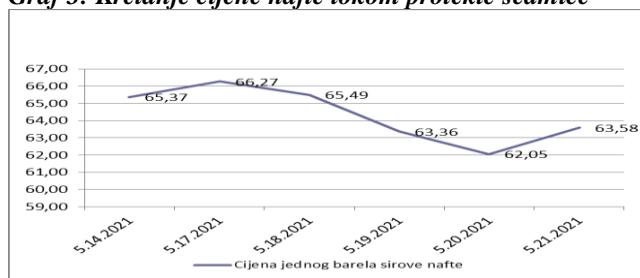
JPY je tokom protekle sedmice blago aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad sa nivoa od 132,78 na nivo od 132,72. JPY je aprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad sa nivoa 109,35 na nivo od 108,96.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 65,37 USD (53,84 EUR). Početkom sedmice cijena nafte je blago povećana na nivo nešto iznad 66 USD po barelu. Tražnja za naftom u Indiji u prvoj polovini maja je smanjena za oko 20% u odnosu na prethodni mjesec, odnosno za 28% u odnosu na isti period prošle godine usljed restrikcija uvedenih zbog širenja zaraze Covid19. Međunarodna agencija za energetiku (IEA) je u izvještaju o načinima postizanja 0% emisije ugljendioksida do 2050. godine navela da grupe u energetsom sektoru moraju zaustaviti sve nove projekte istraživanja nafte i gasa počevši od ove godine. Tendencija smanjenja cijene nafte je nastavljena do četvrtka, kada je cijena smanjena na oko 62 USD po barelu, čime je zabilježen dnevni pad cijene od preko 3%. Na pad cijene uticale su i vijesti o potencijalnoj mogućnosti da se Iranu dozvoli da ponovo izvozi ovaj energent u okviru novog nuklearnog dogovora. Cijena nafte je nastavila da bilježi pad nakon što je predsjednik Irana izjavio da je postignut širi dogovor kojim bi se okončale sankcije, između ostalog i one koje se odnose na izvoz nafte iz ove zemlje. U petak je došlo do rasta cijene nafte, uprkos ponovljenim vijestima da se Iran nalazi na putu postizanja nuklearnog sporazuma sa svjetskim silama, te da će se određena ponuda nafte iz Irana naći na tržištu. Cijena ovog energenta je bilježila rast pod uticajem signala da se ekonomija SAD ubrzano oporavlja nakon pandemije, što je imalo veći uticaj na rast cijene nafte nego očekivanje da će se povećati ponuda nafte pod uticajem postizanja sporazuma Irana i svjetskih sila.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 63,58 USD (52,19 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena nafte je smanjena za 1,79%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak je cijena jedne fine unce zlata iznosila 1.843,43 USD (1.518,35 EUR). Tokom protekle sedmice cijena zlata je nastavila sa tendencijom rasta. Početkom sedmice cijena zlata je povećana nakon informacije da su investitori ETF-ova posljednjih 6 dana kupovali ovaj plemeniti metal, nakon što su prethodnih mjeseci vršili rasprodaju. Sredinom sedmice cijena zlata je zabilježila nivo od preko 1.880 USD po jednoj finoj unci zlata. U narednim danima cijena je nastavila da bilježi rast doseguvši najveći nivo u posljednja četiri mjeseca, potpomognuta rastućim američkim inflatornim pritiscima, iako je rast cijene ovog plemenitog metala ograničen jačanjem dolara i rastom prinosa nakon objavljivanja zapisnika sa posljednje sjednice FOMC-a. U petak je cijena nastavila da se održava blizu najvišeg nivoa u posljednja četiri mjeseca s obzirom na to da su investitori postali optimističniji vezano za rast cijene zlata. Menadžeri hedž fondova su povećali duge pozicije u zlatu na najviši nivo u posljednjih 16 sedmica, pokazali su podaci koji su u petak objavljeni. Tokom trgovanja u petak, cijena ovog plemenitog metala ipak nije uspjela probiti nivo od 1.900 USD po unci, kako se očekivalo, što je protumačeno kao signal da tržište, ipak, nije u dovoljnoj mjeri „bikovski“ orijentisano kada je zlato u pitanju. Prethodna sedmica je bila veoma značajna za zlato, pri čemu su brojni analitičari predviđali da će cijena probiti nivo od 1.900 USD po unci pod uticajem signala Feda da će zadržati ultraekspanzivnu monetarnu politiku.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.881,25 USD (1.544,29 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je zabilježila rast od 2,05%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

